

Latvijas ANO Jauniešu delegātu programmas nacionāla līmeņa konference

“Nākotne jauniešiem”

Kopsavilkums

2024

Sadarbībā ar Ārlietu ministriju šī gada 9. augustā Rīgā norisinājās ikgadējā nacionāla līmeņa Latvijas ANO Jauniešu delegātu programmas (ANO JDP) rīkotā konference “Nākotne jauniešiem”. ANO JDP jau piekto gadu darbojas ciešā sadarbībā ar Ārlietu ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju, kā arī Klimata un enerģētikas ministriju, veicinot Latvijas jauniešu viedokļa pārstāvniecību Apvienoto Nāciju Organizācijā (ANO), kā arī informējot jauniešus par ANO vērtībām un darbību.

Šogad konferences saturs un jauniešu viedokļi par aktuālajām tēmām ir īpaši svarīgi ANO kontekstā, ņemot vērā Nākotnes paktu un Deklarāciju par nākotnes paauzēm. Tie ir dokumenti, kurus Ģenerālajā asamblejā Ņujorkā plāno pieņemt jau šī gada septembrī, tādējādi ietekmējot ANO vērtības un pārvaldības nostādnes tuvākajiem gadiem. Tāpat jāņem vērā arī jauniešu viedokļu nozīme Latvijas kandidatūrai ANO Drošības padomē 2026.-2027. gadam, kas ietver ne tikai drošības, bet arī dzimumu līdztiesības, klimata un citas jauniešiem svarīgas tēmas. Kopumā konferencē piedalījās 80 jaunieši no visas Latvijas, kā arī ANO JDP brīvprātīgie un padomnieki.

Konferences laikā dalībniekiem bija iespēja iedziļināties kādā no sevis izvēlētajām apakštēmām, piedaloties darba grupās, iepazīties ar vispār pieņemto literatūru un apspriest aktuālākos jautājumus. Kopā ar profesionāļiem un aktīvistiem, kuri vadīja diskusijas darba grupās, dalībnieki izveidoja rezolūcijas formāta apskatu par apspriestajām tēmām, aprakstot galvenos problēmjautājumus un to iespējamās risinājumus. Darba grupu tematika sakrita ar četriem ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM): kvalitatīva izglītība, dzimumu līdztiesība, rīcība klimata jomā, kā arī miers, taisnīgums un laba pārvaldība (starptautiskā drošība).

Sekojošos secinājumus un rekomendācijas no darba grupām iesakām izmantot kā pamatu Latvijas jauniešu nostājām attiecīgajos jautājumos, kas var tikt pārstāvēti vietējā un starptautiskā mērogā.

Satura rādītājs

Satura rādītājs	2
Darba grupu sadalījums, tematika un īsi secinājumi	3
Secinājumi no ekspertu diskusijām	5
Paneļdiskusija “Latvijas loma ANO mērķu ieviešanā un Nākotnes pakts”	5
Paneļdiskusija “Veselības mācība jauniešiem”	6
Secinājumi no darba grupām	7
Izglītība (IAM 4): Vai STEM izglābs Latviju?.....	7
Dzimumu līdztiesība (IAM 5): Intersekcionalitāte un privilēģijas. Cik vienlīdzīga vai nevienlīdzīga ir Latvijas sabiedrība?.....	9
Klimats un vide (IAM 13): Vai jaunās inovatīvās tehnoloģijas izglābs mūs no klimata krīzes?.....	13
Starptautiskā drošība (IAM 16): Kādai jābūt jauniešu iesaistei savā un valsts drošībā?.....	16
Par Latvijas Apvienoto Nāciju Organizācijas Jauniešu delegātu programmu	20

Darba grupu sadalījums, tematika un īsi secinājumi

- **Izglītība (IAM 4): Vai STEM izglābs Latviju?**

Izglītības sistēmas fokuss pēdējos gadus bijis uz STEM nozares (zinātne, tehnoloģijas, inženierija, matemātika) attīstību, bet - vai tā ir atslēga Latvijas izaugsmei?

Jaunieši secinājuši, ka:

1. Ir aktīvi jādomā, kā jauniešiem pareizāk reklamēt STEM nozari un tās piedāvātās iespējas, ņemot vērā profesionāļu trūkumu šajā jomā, radot jauniešos vēlmi studēt STEM nozarē un tajā pēcāk uzturēt savu profesionālo darbību.
2. Lai gan STEM joma ir svarīga, nedrīkst atstāt novārtā humanitārās un sociālās zinātnes, kurās ir jāturpina investēt, lai labāk izprastu tehnoloģiju ietekmi uz sabiedrību.
3. Vairāk finansējuma būtu jāpiesaista tieši pētniecībai Latvijā, lai piesaistītu studentus un radītu tiem skaidru nākotnes karjeras ceļu, kuru varētu veltīt zinātnei tepat Latvijā.

- **Dzimumu līdztiesība (IAM 5): Intersekcionalitāte un privilēģijas: cik vienlīdzīga vai nevienlīdzīga ir Latvijas sabiedrība?**

Darba grupa veltīta intersekcionalitātes un privilēģiju analīzei, īpašu uzmanību pievēršot dzimumu privilēģijām un to savstarpējai ietekmei ar citām sociālajām identitātēm.

Jaunieši secinājuši:

4. Svarīgi sabiedrībā iekļaut dažādas minoritātes, tajā skaitā varas pozīcijās, jo tas veicina sabiedrības izpratni par dažādību un toleranci pret citādo.
5. Katram indivīdam ir nepārtraukti jāapsver savas privilēģijas un kā tās var potenciāli ierobežot citus. Sabiedrībā, kur visi apzinātos savas privilēģijas un to cēloņus, tiktu ātrāk un vieglāk izskausta nevienlīdzība visdažādākajos aspektos.

- **Klimats un vide (IAM 13): Vai jaunās inovatīvās tehnoloģijas (angliski: *emerging technologies*) izglābs mūs no klimata krīzes?**

Inovatīvas tehnoloģijas sniedz jaunas iespējas pārdomāt resursu izmantošanu, samazinot, aizstājot vai pārstrādājot neilgtspējīgus resursus.

Jaunieši secinājuši:

6. Inovatīvās tehnoloģijas nekādā veidā nevar aizvietot tos saistošos lēmumus, kuru mērķis ir mazināt emisijas un veikt ilgtspējīgāku ekonomisko transformāciju.
7. Domājot par tehnoloģiju ieviešanu nākotnē, ir jāņem vērā, ka to ražošana un pielietošana arī rada emisijas un bieži vien ir efektīvāk mainīt patērētāju ieradumus, kas palīdzētu sasniegt izvirzītos klimata mērķus.
8. Lai gan daudzi atjaunīgie energoresursi jau ir konkurētspējīgi, valstīm ir jādomā, kā padarīt jaunās klimata tehnoloģijas pievilcīgākas investoriem un to ieviesējiem. Jebkādas lielākas tiešās izmaksas šobrīd nav salīdzināmas ar klimata krīzes nesto nevienlīdzīgo dārdzību nākotnē.

● **Starptautiskā drošība (IAM 16): Kādam jābūt jauniešu iesaistei savā un valsts drošībā?**

Ar jauniešiem-dalībniekiem un jauniešiem-jomas ekspertiem noritēja diskusijas par aktuāliem drošības jautājumiem, kā arī jauniešu motivāciju un apsvērumiem, iesaistoties valsts drošības veicināšanā.

Jaunieši secinājuši:

9. Iesaistot jauniešus valsts aizsardzībā, atbalstāmas plašākas civilās aizsardzības prasmju mācības, neaprobežojoties tikai ar valsts aizsardzības dienestu (VAD), bet civilās aizsardzības prasmju attīstību visā sabiedrībā.
10. Jauniešiem ir spēcīga vēlme mācīties par civilās aizsardzības procesiem un būt aktīviem valsts aizsardzībā. Daži jaunieši saskata savu lomu valsts aizsardzībā caur VAD, armiju, zemessardzi, jaunsardzi, savukārt citi jaunieši savu pienesumu valstij redz caur izglītību, pilsonisko aktīvismu un pilsoņa pienākumu pildīšanu.

Secinājumi no ekspertu diskusijām

Diskusiju ierakstu iespējams atrast sekojošajā saitē:

<https://www.facebook.com/share/v/gME7NZPogPyTM2D3/>

Paneldiskusija “Latvijas loma ANO mērķu ieviešanā un Nākotnes pakts”

Eksperti:

- Andrejs Pildegovičs, Speciālo uzdevumu vēstnieks - Latvijas kandidatūras ANO Drošības padomē sekretariāta vadītājs.
- Pēteris Vilks, Valsts kancelejas vadītāja vietnieks.
- Linda Helmane, Finanšu ministra padomniece.

Moderatore:

- Anete Biķe, Ārlietu dienestā strādā ar attīstības sadarbību, Latvijas Jauniešu delegāte ANO (2022).

Latvija Ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšanā ir 13. vietā pasaulē, tomēr vēl joprojām ir daudz darba pie jomām, kur progress nav tik ātrs. Diskusijā secināts, ka šādas jomas ir, piemēram, rīcība klimata jautājumos, ekonomiskās nevienlīdzības risināšana un atbildīga patēriņa nodrošināšana. Tāpat sarunā tika uzsvērtā Latvijas loma šo mērķu ieviešanā un stiprināšanā tieši kampaņas ANO Drošības padomei ietvaros. Tā būtu laba iespēja izcelties ar Latvijas labās prakses piemēriem, tomēr liktu arī lielu atbildību pārējo valstu priekšā, it īpaši klimata un ilgtspējīgas attīstības politikas finansēšanā un globālās atbildības sakarā, ņemot vērā mazāk turīgo valstu attīstības trajektoriju.

Paneldiskusija “Veselības mācība jauniešiem”

Ekspertes:

- *Liene Dambiņa*, Bērnu slimnīcas fonda un Pusaudžu resursu centra valdes priekšsēdētāja.
- *Berta Leimane*, Vecākā veselības veicināšanas koordinētāja, Veselības veicināšanas vadības nodaļa.
- *Kristīne Niedre - Lathere*, Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts sekretāra vietniece vispārējās izglītības jautājumos.
- *Līna Austrā Putāne*, Papardes zieda padomes locekle un brīvprātīgo koordinatore, Latvijas Pilsoniskās alianses interešu pārstāvības vadītāja.

Moderatore:

- *Anfisa Aleksejeva*, Latvijas Jauniešu delegāta ANO padomniece dzimumu līdztiesības jautājumos.

Diskusija veidota ņemot vērā aktīvo nepieciešamību runāt par dzimumaudzināšanas efektīvāku ieviešanu skolās. Diskusijā eksperti atzina, ka valstij un tās izglītības sistēmai ir uzdevums sniegt kvalitatīvu informāciju jauniešiem, kuri to var nesaņemt ģimenē. Turklāt, ir jāizmanto Skola 2030 sniegtais potenciāls, lai integrētu dzimumaudzināšanas jautājumus jau no agra vecuma - protams, katram vecumam atbilstošā līmenī. Nevalstiskās organizācijas un biedrības ir labs rīks, lai papildinātu skolotāju kompetenci šajos jautājumos, tomēr tās nevar aizstāt mācību satura programmu. Sabiedrības vājamai izglītībai par dzimumaudzināšanas jautājumiem un stigmai pret tiem ir nopietnas sekas. Kā atzina eksperti, kuri minēja mentālās veselības problēmas kā vienu no faktoriem, kas jāņem vērā, runājot par jauniešiem, kuri sastopas ar neiecietīgu sabiedrības attieksmi viņu seksuālās orientācijas vai izpausmju dēļ.

Secinājumi no darba grupām

Izglītība (IAM 4): Vai STEM izglābs Latviju?

Apkopoja: *Latvijas Jauniešu delegāta ANO padomnieki izglītības jomā Daniēls Zeltiņš un Karlīna Jansone*

Diskusijā piedalījās:

Rūta Muktupāvela - Prof., PhD, LKA Kultūras un mākslu institūta vad. pētniece, Latvijas pārstāve UNESCO Starpvaldību komitejā kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzībai un veicināšanai.

Uģis Čitskovskis - RTU Studiju prorektora vietnieks studiju procesa un kvalitātes nodrošināšanas jomā.

Pirmajā diskusijas daļā ar ekspertu Rūtu Muktupāvelu, jaunieši sākotnēji tika iepazīstināti ar ekspertes sagatavoto materiālu par kultūras nozīmi sabiedrībā un dažādu kultūras pazīmju par attīstību vairāku sabiedrisko procesu rezultātā. Eksperte ievadīja sarunu par kultūras nozīmi izglītībā minot, ka nevienā no ANO IAM pīlāru aprakstos (vides ilgtspēja, ekonomiskā ilgtspēja, sociālā ilgtspēja) nav minēts vārds “kultūra”, kaut gan bez tās bac iedomājama Latvijas cilvēkkapitālu attīstība.

Darba grupas dalībnieki lika uzsvāru uz diskusiju par *cilvēkkapitāla* termina nozīmi. Šīs diskusijas ietveros jaunieši min, ka viņuprāt valsts cilvēkkapitālā ietilpst galvenokārt darbaspēks un sabiedrības izglītība. Eksperte apkopo visas izteiktās idejas minot, ka vērtīgi runāt tieši par izglītību, jo tā ir cieši saistīta ar kvalitatīvu cilvēkkapitālu.

Eksperte tostarp ievadīja diskusiju starp dalībniekiem, kuras ietvaros pati min, ka cilvēki pēc dabas ir ļoti radoši un var risināt problēmas, pateicoties spējai ģenerēt risinājumus un atrast saiknes starp šķietami nesaistītām parādībām. Izrietot no idejas, ka radošums ir, dalībnieku domās, ciešāk saistīts ar humanitārajām un sociālajām zinātnēm, darba grupa nonāk līdz secinājumam, ka **tikai ar STEM izglītību sabiedrībai nepietiktu.**

- Eksperte jautā dalībniekiem kas, viņuprāt ir kritiskā domāšana. Saņemtā atbilde no grupas ir, ka kritiskā domāšana ietver šaubas par visu uztverto informāciju un datu kritiskā izvērtēšana, atsaucoties uz uzticamiem avotiem. Eksperte dalībnieku atbildēm piekrīt un tās papildina, sakot, ka kritiskā domāšana ir rakšanās līdz pirmavotiem, ko tieši studenti apgūst iegūstot universitātes izglītību.
- Atbildot uz jautājumu “vai STEM izglābs Latviju” dalībnieki uzsver, ka sociālās un humanitārās zinātnes palīdz izprast apkārtējos tā, ka veidojas prasme komunicēt un izksaidrot STEM atradumus viegli uztveramā valodā, lai sasniegtu plašākus cilvēku lokus **Lai sabiedrība gūtu panākumus STEM nozarē un tos patiešām iekļautu ikdienas dzīvē, ir nepieciešami cilvēki ar humanitārās jomas zināšanām, kas veicinātu sabiedrības izpratni par zinātņi un tās nozīmi ikdienā un ne tikai.**
- Uz jautājumu “vai prioritizēt STEM vai kopā attīstīt arī humanitārās zinātnes” dalībnieki izcēla, ka, viņuprāt, efektīvāk valstij un izglītības sistēmai būtu attīstīt abas jomas, jo eksperti humanitārajā un sociālajā lomā ir nepieciešami, lai nodrošinātu, ka eksaktās zinātnes tiek piedienīgi īstenotas valsts politikā. Turklāt, dalībnieki uzskata, ka komunikācijas zinātnes ir nepieciešamas, lai vēstītu par Latviju un veidotu cilvēkiem pozitīvu stāju; ka tūrisma nozarē, kura ir nepieciešama valsts attīstībai un starptautiskajai atpazīstamībai STEM nozare vien nevar palīdzēt.
Šeit tiek skaidri izcelta starpdisciplinārā modeļa nozīme.
- **Toties, lielākā daļa dalībnieku arī atzīst, ka, viņuprāt, STEM nozare Latvijā nav pietiekami attīstīta un investīcijas šajā nozarē netiek pienācīgi novirzītas.**

Eksperts Uģis Čitkovskis ieveda sarunu, minot, ka nozarēs, piemēram, armijā, speciālistus ar STEM izglītību nemaz nevajagot un ka lielākā daļa no pieprasītajām profesijām ir tieši sociālo un humanotāro zinātņu nozarē. Šīs sarunas rezultātā grupas dalībnieki atkal nonāca līdz secinājumam, ka sabiedrībā vajadzīgi gan speciālisti ar STEM izglītību, gan darbinieki ar sociālo un humanotāro zinātņu izglītību.

- **Turklāt, dalībnieki viens otram piekrīt, ka STEM nozares attīstībai nepieciešamāks lielāka finansējuma nozvirzījums uz pētniecības nozari.** Lai attīstītu diskusiju,

izglītības padomniece uzdeva grupai jautājumu saistībā ar valsts finansējumu, konkrēti veicējot kuras pēc darba grupas dalībnieku domām ir tās nozares, kuru finansējumu kādā apmērā būtu iespējams vai nepieciešams novirzīt tieši uz STEM attīstību. Daži dalībnieki izteica domu, ka finansējumu šobrīdējo finansējumu varētu virzīt prom no politiķu ikdienas budžeta, jo, viņuprāt, tiem tiek atvēlēts pārlietu liels naudas apjoms. Toties citi dalībnieki nepiekrīta, uzskatot, ka politiķiem ir nepieciešams nodrošināt pieklājīgas algas, jo viņu darbu ir godīgi jāatlīdzina.

- Lai noslēgtu sarunu, eksperts uzdeva darba grupai jautājumu par to, kā pārliecinātu sabiedrību par STEM pētniecības nozīmi valsts attīstībai. **Dalībnieki lielākoties piekrīta, ka valsts insitūcijām vajadzētu izmantot eksistējošus pētījumus par to, kur investīcijas visefektīvāk veltīt.**
- **Darba grupas laikā tika izvirzīta doma, ka šobrīdējos apstākļos STEM joma un tās priekšrocības nav pietiekami kvalitatīvi un saistoši nodotas jauniešu u.c. sabiedrības locekļu auditorijām - STEM priekšmeti nav sevišķi labi "pārdoti" sabiedrībai.**

Dzimumu līdztiesība (IAM 5): Interseksionalitāte un privilēģijas. Cik vienlīdzīga vai nevienlīdzīga ir Latvijas sabiedrība?

Apkopoja: *Latvijas Jauniešu delegāta ANO padomnieces dzimumu līdztiesības jomā Anfisa Aleksejeva un Amanda Čuhnova*

Darba grupā piedalījās:

Darba grupa "Interseksionalitāte un privilēģijas" tika veidota, lai padziļināti izpētītu un analizētu dažādu sabiedrības grupu savstarpējo mijiedarbību un to ietekmi uz privilēģijām un diskrimināciju. Darba grupu vadīja **Viktorija Tkačenko**, Erasmus+ projektu vadītāja un Latvijas Universitātes pasniedzēja kursam "Kvīru pētījumi un mediji". Viktorijai ir plaša pieredze gan akadēmiskajā, gan praktiskajā darbā, kas ļāva viņai efektīvi vadīt diskusijas un nodrošināt kvalitatīvu izpēti šajā jomā.

Darba grupas ievada laikā dalībniekiem tika uzdots jautājums – kādēļ viņiem interesē šī tēma. Vairākas dalībnieces secināja, ka apmeklēt darba grupu, lai uzzinātu ko jaunu vai pilnveidotu jau esošās zināšanas un tad nodotu tās tālāk, darbojoties dažādās jauniešu organizācijās, piemēram, studentu padomēs, labdarības organizācijās vai Jauniešu Saeimā. Vairākas dalībnieces atbildēja, ka studē politiku vai ar to saistītu jomu, tādēļ interesē, kā intersekcionalitāte un privilēģijas ietekmē plašākus procesus sabiedrībā. Citas dalībnieces minēja, ka tā ir personīga tēma, ka vēlas dzirdēt viedokļus un dalīties domās. Izskanēja arī atbildes, ka dalībnieces seko ANO un šī izrādījās interesantākā darba grupa, kā arī dalībnieces ir ieinteresētas debatēs, un šī darba grupa palīdz pilnveidot zināšanas, kas nepieciešamas debatēs. Viena dalībniece strādā ar jauniešiem un vēlējās uzzināt vairāk par jauniešiem aktuālām tēmām.

Ievadā darba grupa fokusējās uz dažādību sabiedrībā. Prezētācijas laikā Viktorija vispirms definēja dažādību kā “cilvēku atšķirīgās iezīmes, kas ir gan redzamas, gan uzreiz nesaskatāmas. Tās sevī ietver ne tikai ikviena cilvēka unikālās personības īpašības, fiziskās un garīgās spējas, bet arī dzīves pieredzi un pasaules skatījumu, ko veidojusi piederība kādai noteiktai sociālajai vai kultūrtelpai”.

Galvenās tēzes

Viktorija secināja, ka **par dažādību jārunā, jo tas veicina sociālo taisnīgumu un līdztiesību**, tā ir daļa no globalizācijas procesa, dažādība uzlabo izglītības kvalitāti, raisa ekonomiskās priekšrocības un inovācijas.

- **Dažādībai ir juridiski un ētiski aspekti, tādēļ ir svarīgi to ievērot, veidojot tiesisku sabiedrību.** Dažādības veicināšana uzlabo minoritāšu mentālo veselību un veicina piederības sajūtu, kā arī līdz konfliktu risināšanā un sadarbībā kopumā. Secināts, ka sabiedrība ne vienmēr ir pieņemoša pret dažādību – rasi, dzimumu, vecumu utt. – tādēļ veidojas diskriminācija.

Diskriminācija nozīmē to, ka pret personu bez jebkāda objektīva pamata izturas negodīgi un šādas attieksmes vienīgais iemesls ir šīs personas piederība pie kādas konkrētas personu grupas. Diskriminācija ir aizliegta ar likumu visās darba attiecībās, neatkarīgi no tā, kas jūs nodarbina – valsts iestāde vai privātais darba devējs. Diskriminācijas

aizliegums attiecas uz visu darbā pieņemšanas procesu un visiem tā posmiem, tostarp uz pretendentu atlasī, darba intervijām, testiem utt.

Likums aizliedz darba devējam diskriminēt darbiniekus arī tādos jautājumos kā darba apstākļu noteikšana, paaugstināšana amatā, iesaistīšana profesionālajā apmācībā un tālākizglītībā. Pastāv dažādi diskriminācijas veidi. Tiešā diskriminācija notiek gadījumos, kad salīdzināmā situācijā attieksme pret personu ir atšķirīga un mazāk labvēlīga, nekā pret citu personu, un attieksmes pamatā ir kāds no iepriekšminētajiem aizliegtajiem diskriminācijas pamatiem. Latvijā ļoti izplatīti ir tiešās diskriminācijas gadījumi, kad darbā netiek pieņemtas vai arī tiek slīktāk atalgotas sievietes vai gados vecāki cilvēki. Netiešā diskriminācija konstatējama gadījumos, kad šķietami neitrāls noteikums, kritērijs vai prakse nostāda vienu personu grupu (ko apvieno kāds no diskriminācijas pamatiem) īpaši nelabvēlīgā situācijā, salīdzinot ar citu grupu. Izpaužas situācijā, kur personai nav liegtas tiesības īstenot savas tiesības tieši dēļ piederības pie noteiktas grupas, bet tomēr konkrētās grupas iespējas vai ieguvumi nav līdzvērtīgi. Piemēram, liekot oficiantēm valkāt īsus svārkus, tiek izslēgtas musulmaņu sievietes vai gados vecākas sievietes.

- **Stereotipi ir stingri priekšstati, kas ir funkcionāli tiem, kas tos izmanto.** Stereotipus lieto kā dažāda veida nozīmes, aprakstot grupas viendimensionālā vienkāršotā veidā sarunu veidā vai plašsaziņas līdzekļos. Mediji un sociālie mediji, no vienas puses, darbojas kā stereotipu pastiprinātāji un popularizētāji un, no otras puses, ietekmējas no tā, kādi stereotipi valda sabiedrībā. Stereotipiem ir arī pozitīvā loma – tie palīdz ātri aptvert, izvērtēt situāciju, lai arī ne vienmēr precīzi un ar cieņu pret katru individuālo cilvēku. Ar stereotipiem var cīnīties sekojošos veidos: izglītojoties par dažādām kultūrām un grupām, atmaskojot mītus, iepazīstoties ar faktiem un statistiku, tieši sazinoties un sadarbojoties ar cilvēkiem no dažādām grupām, piedaloties daudzveidīgās kopienās vai brīvprātīgajā darbā dažādās sociālajās grupās, kritiski patērējot mediju saturu u.c. informāciju, pašreflektējot par saviem uzskatiem un aizspriedumiem, atbalstot iniciatīvas, kas veicina iekļaušanu un daudzveidību, atbalstīt likumus, kas aizsargā pret diskrimināciju, veidojot izglītojošas programmas skolās un rādot labu piemēru, esot skolotājiem vai vecākiem. Iekļaujošu sabiedrību var definēt kā pieņemošu attieksmi, visiem tās dalībniekiem tiek nodrošinātas vienlīdzīgas iespējas, tai skaitā iespēja ietekmēt sociālās institūcijas.

- Prezentācijas laikā Viktorija uzdeva jautājumu: “Kādēļ reprezentācija (dzīvē un medijos) ir svarīga?” Atbildes bija sekojošas: **reprezentācija veicina sarunas, lēmumus, izaugsmi, signalizē, ka minoritātēm ir sava vieta**, veicina dažādību, ir vieglāk nonākt pie risinājumiem, ja tiek iekļauti dažādi viedokļi, var mācīties no citu pieredzēm, reprezentācija rada individuālu naratīvu, kas veicina empātiju, eprezentācija attīstas un pozitīvi ietekmē sabiedrību, veicina piederības sajūtu un visbeidzot, samazina negatīvos stereotipus.
- Nākamais darba grupas punkts bija iekļaujošas komunikācijas veidošana. Runājām par to, kas ir pašizglītība un kur meklēt informāciju, lai sevi izglītotu – tās ir grāmatas, mediji, kursi, izglītojoši video utt. Iekļaujoša komunikācija sevī ietver arī būšanu par atbalstītāju jeb angļiski “ally”, un iekļaujošas valodas lietošana. Iekļaujošas sabiedrības veicināšanas procesi bieži tiek uzskatīti par daļu no “woke” kultūras. “Woke” kultūra, latviskoti sociālpolitiska atjēdzība piemīt cilvēkam, kas ir informēta, aktīva un uzmanīga svarīgiem faktiem un jautājumiem (īpaši rasu un sociālā taisnīguma jautājumiem).” Mūsdienās “atmosties” nozīmē būt labi informētam politiskā vai kultūras nozīmē, īpaši attiecībā uz jautājumiem, kas saistīti ar marginalizētām kopienām
- “Woke” kultūra tiek salīdzināta ar “cancel” jeb atcelšanas kultūru. Var šķist, ka atcelšanas kultūra ir Rietumu fenomēns, taču arī Latvijā tika novēroti reklāmu “atcelšanas” piemēri, tādi kā Pols “Krāsainais starp baltajiem” reklāmas atcelšana un kompānijas publiska atvairošanās, un Ghetto Games reklāmas noņemšana Centrs “Marta” aizrādījumu dēļ.

Prezentācijai sekoja uzdevums – privilēģiju zieds, ko katra no dalībniecēm zīmēja uz papīra lapas. Viktorija konsekventi izgāja cauri katrai no privilēģijām vai to trūkuma, kam sekoja diskusija par personīgo refleksiju par pašas privilēģijām.

- Dažas dalībnieces tika pārsteigtas par to, cik daudz ir privilēģiju, citu ziedā bija vairākas opresijas, kas veicināja pārdomas par savu identitāti un lomu sabiedrībā. Tika izteikts viedoklis, ka “cilvēku atklātība un sevis pieņemšana maina šī uzdevuma jēgu”. Parunājām arī par niansēm, piemēram, par to, vai būt auglīgai ir privilēģija un kādēļ (teorijā tiek uzskatīts, ka auglība ir privilēģija). Dalībnieces izteicās, ka tā ir privilēģija, jo no tā atkarīgs, kā tie, kuru domāšana balstās heteronormatīvos standartos, kas Latvijā ir

vairums, redz cilvēku atkarībā no viņa spējas veidot tradicionālu ģimeni. Nonācām pie secinājuma, ka viss šis privilēģiju/opresiju zieds balstās uz rietumnieciskiem, heteronormatīviem un koloniāliskiem standartiem, kas citās kultūrās var atšķirties, un privilēģiju/opresiju zieds mainītos līdz ar to.

Pēc darba grupas aktivitātēm pārrunājām galvenās dalībnieču atziņas. Vairums uzdeva jautājumu sev “Pie kā es pati varu piedomāt? Ko es varu vairāk uzzināt, kur man trūkst zināšanu?”. Darba grupa veicināja vēlmi izglītoties tālāk mājās, meklēs resursus. Dažas dalībnieces bija cerīgas, ka konkrētā situācija mainās un par šo runā, it īpaši izglītības jomā. Uzdevums lika aizdomāties ka lietas mainās un par šo runā, it īpaši izglītības jomā. Dažas dalībnieces teica, ka viņām Interesē redzēt jēdzienus, konceptus, jēdzienu pareizu pielietošanu un nianšu izpratni. Vairākas dalībnieces izjuta pateicību par savām privilēģijām. Citām jēdzieni “sociālpolitiskā atjēdzība” un “atcelšanas kultūra” bija jaunums. Parunājām arī par tulkojumiem un “lūzumiem” latviešu valodā, ko nākotnē var ieviest organizācijas un aktīvisti. Kopumā darba grupa tika vērtēta kā interesanta un izglītojoša.

Klimats un vide (IAM 13): Vai jaunās inovatīvās tehnoloģijas izglābs mūs no klimata krīzes?

Apkopoja: *Latvijas Jauniešu delegāta ANO padomniece klimata jomā Paula Patrīcija Avotiņa un Jauniešu delegāts ANO Kristofers Kārlis Krūmiņš*

Darba grupā piedalījās: jaunieši no dažādiem Latvijas reģioniem, kas īpaši interesējas par klimata un vides tēmām.

Darba grupu vadīja vides eksperte Laura Treimane un Klimata un enerģētikas ministrijas Klimata pārmaiņu departamenta vecākā eksperte Liene Griķe.

Iemesli, kādēļ jaunieši izlēma pievienoties klimata darba grupai par inovatīvajām tehnoloģijām ļoti atšķīrās. Daži to uzskatīja par iespēju uzzināt kaut ko jaunu par tēmu, kas tiem bija pavisam sveša, citiem tā bija iespēja dalīties ar jau iepriekš uzkrātām zināšanām un aktīvisma pieredzi.

Kā vienu no inovatīvās/jaunās tehnoloģijas (*emerging technologies*) jēdzieniem ANO piedāvā kā samērā strauji augoša un radikāli jauna tehnoloģija, kas rada jaunas iespējas un izaicinājumus globālo jautājumu risināšanai un kurām tiek prognozēta būtiska sistēmiska un ilgstoša ekonomiskā, sociālā un politiskā ietekme. Jaunās klimata tehnoloģijas tiek raksturotas kā tās tehnoloģijas, kas palīdz cīnīties pret klimata krīzes radītām sekām, tai skaitā palīdz sasniegt Parīzes nolīguma mērķus, samazina oglekļa emisijas un mazina planētai nodarīto kaitējumu. ANO inovatīvās klimata tehnoloģijas ir kartējusi šādās nozarēs - lauksaimniecība, enerģētika, oglekļa uztveršana un uzglabāšana, transports un digitalizācija. Šīs darba grupas ietvaros jaunieši fokusējās uz enerģētikas un oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas nozarēm, kā arī klimata politiku plašākā kontekstā.

Galvenās tēzes

- **Nevajadzētu tikai paļauties uz tehnoloģijām kā galveno līdzekli emisiju samazināšanai.** Lielākā daļa jauniešu ir skeptiski par jebkādiem solījumiem, ka inovatīvās tehnoloģijas glābs pasauli un valstu līderus no grūtiem lēmumiem, tajā skaitā arī Latvijā. Ir jāveido politika, kas pilda starptautiskās vienošanās un strauji samazina izmešu daudzumu, pārveidojot valsts ekonomiku klimatam un videi ilgtspējīgākā veidā. Šajā sakarā gan vairāki norādīja, ka izjūt pesimistisku sajūtu par šobrīd noteikto kursu klimata jomā.
- **Pati galvenā prioritāte ir emisiju samazināšana.** Dažādas tehnoloģijas un vienkāršas enerģijas ieguves alternatīvas, kā piemēram atomelektrostacijas, nav ilgtspējīgas - lai tās uzturētu, ir nepieciešami ievērojami laika resursi un rada nesamērīgi lielu izmešu daudzumu. Tostarp, nepieciešamo resursu daudzums to ieviešanai šobrīd nav salīdzināms ar potenciāliem ieguvumiem.
- Piemēram, grupas dalībnieki atzina, ka tieši oglekļa uztveršanas tehnoloģijas (*Carbon Capture & Storage - CSS*) nav šobrīd Latvijā legālas. Tas tāpēc, ka nav pat vēl pietiekami izpētīts, kur oglekļa gāzes varētu pietiekami droši uzglabāt un kāda varētu būt šo krātuvju ilgtermiņa ietekme uz vidi.
- **Bieži vien pašu inovatīvo tehnoloģiju izveidē ir nepieciešami resursi un intensīvas ražošanas metodes,** tajā skaitā neatjaunojamo resursu patēriņš. Šādos gadījumos lēmumu pieņēmējiem, kā atzīst jaunieši, būtu stingri jāseko kopējām izmaksām un

ietekmei uz vidi. Kā piemērs šādu tehnoloģiju ieviešanai ir elektroautombīli - lai gan tie it kā ir videi draudzīgāki, tomēr litija ieguve ir ekspluatatīvs un dabai nedraudzīgs process.

- **Grupas dalībnieki vērsa uzmanību uz jau pieejamajiem atjaunīgajiem dabas resursiem**, kā, piemēram, vēja un saules enerģiju, kuru var iegūt pietiekami ekonomiski rentablos veidos.
- **Grupas eksperti norādīja uz vajadzību valstij būt kā mediatoram starp uzņēmējiem un it īpaši lauksaimniekiem, lai nodrošinātu labo prakšu un pieredzes apmaiņu tehnoloģiju ieviešanā.** Tādā veidā valsts var paātrināt inovāciju nodošanu praksē.
- Jaunieši izteica viedokli, ka valstīm jāindeksē dažādi **nodokļi** un tie **speciāli jāvirza klimatam draudzīgām alternatīvām**, lai pārvirzītu ražošanu klimatam draudzīgā un ilgtspējīgā virzienā.
- Lai gan par šo domas dalījās, vairāki jaunieši izteica viedokli, ka **klimata politikas finansēšanai, it īpaši jaunu tehnoloģiju ieviešanā, nevajadzētu būt problēmai**, ja lēmumu pieņēmēji un uzņēmēji saredzētu nākotnes ekonomikas tirgus perspektīvu - radoties piedāvājumam ar lielu klāstu dažādu videi draudzīgu tehnoloģiju, to cenām būtu jāsamazinas. Šādā veidā varētu izkļūt no apburtā loka, kas var rasties no neticības, ka jebkad notiks pietiekami liela ekonomikas transformācija videi un klimatam ilgtspējīgākā virzienā.
- Grupas dalībnieki nonāca pie secinājuma, ka ir **jādomā, kā tieši CO2 var izmantot pēc tā “notveršanas”**, piemēram, integrējot to atpakaļ ražošanas procesā un izmantojot kā atkārtotu izejvielu.
- **Finansiālā ziņā valstīm ir jāatbalsta klimatam un ilgtspējai draudzīgākas investīcijas.** Jaunieši kā piemērus minēja aizdevumus uz draudzīgākiem nosacījumiem, kas ierēķina klimatam nelabvēlīgās izmaksas un lielāko ekonomisko rentabilitāti nākotnē. Tāpat atbalstāmi dažādi zaļie portfeļi, kas prioritizētu investīcijas dabai draudzīgākos uzņēmumos, bet kas neveicina zaļmaldināšanu. Ir jāuzstāda skaidri noteikumi, kuriem jāseko tostarp komercbanku un privāto uzņēmumu vidū par to, kādi investīciju un finansēšanas mērķi jāsasniedz.
- **Tikai aptuveni trešdaļa jauniešu atzina, ka informāciju par klimata krīzi un tehnoloģijām, kas ar to saistītas saņēmuši skolas izglītības programmā.** Pārējie

informēja, ka visbiežāk informāciju ieguvuši no citiem avotiem un ārpuskolas aktivitātēm. Jaunieši bažījās, ka tādā veidā tiek pakļauti lielākam dezinformācijas riskam.

- Kopumā viens no secinājumiem ir, ka ne vienmēr tehnoloģijas varēs glābt pasauli no cilvēku radītās sliktās ietekmes, bet gan **pašu indivīdu paradumu maiņa**. Mainot ikdienas rutīnu un atrodot veidus, kā radīt mazāk izmešu un atkritumu, katram pašam ir iespēja palīdzēt visai cilvēcei nodarīt mazāku postu mūsu planētai.

Starptautiskā drošība (IAM 16): Kādai jābūt jauniešu iesaistei savā un valsts drošībā?

Apkopoja: *Latvijas Jauniešu delegāta ANO padomnieces starptautiskās drošības jomā Kristīne Grīnberga un Andžela Rudzīte*

Darba grupā piedalījās: jaunieši no dažādiem Latvijas reģioniem, Jauniešu delegāta padomnieces un darba grupas vadītāji un jomas eksperti: Viesturs Romka, projektu vadītājs Latvijas Transatlantiskajā organizācijā (LATO), zemessargs, un Karmena Stepanova, satura veidotāja un jauniešu aktīvisma entuziaste. Starp jauniešiem sastopami jaunsargi, jurisprudences, politoloģijas un citu jomu studenti, aktīvi pilsoniskās sabiedrības pārstāvji un sabiedriski aktīvi vidusskolēni, kas sastādīja informētu, aktīvu un ieinteresētu jauniešu grupu.

Darba grupas ietvaros tika izrunāti dažādi jautājumi, piemēram, kādas ir jauniešu domas par Valsts aizsardzības dienestu (VAD); vai, ievērojot dzimumu vienlīdzību, arī sievietēm vajadzētu tikt iesauktām VAD, kā arī, kas jauniešus attur no dalības VAD vai Zemessardzē; vai VAD veicina patriotismu, kā arī kas veicinātu jauniešu vēlmi iestāties VAD.

Galvenās tēzes

Par Valsts aizsardzības dienesta ieviešanu jauniešu domas dalījās. Lielākoties jaunieši norādīja, ka viņu sajūtas par VAD kā līdzekli valsts aizsardzībai ir pozitīvas, it īpaši šī brīža ģeopolitiskās situācijas gaismā. Jaunieši atzina, ka visiem sabiedrības locekļiem jāapgūst civilās aizsardzības pamati, tādejādi novērojams, ka jauniešu vidū tiek internalizēta jaunajā Valsts aizsardzības koncepcijā iekļautā individuālās iesaistes loma par spīti tam, ka vairums jauniešu ar

Valsts aizsardzības koncepciju pirms diskusijas nebija iepazinušies. Taču jauniešu domas dalījās jautājumā, vai VAD būtu jāpiemēro tikai brīvprātīgā kārtā vai arī obligāti, kā arī jauniešu domas atšķīrās jautājumā par to, kā tieši civilās aizsardzības spējas sabiedrībai būtu jāiegūst.

- **Jaunieši diskusijas laikā norādīja, ka atbalstītu plašākus civilās aizsardzības prasmju mācības, neaprobežojoties tikai ar VAD, bet civilās aizsardzības prasmju attīstību visā sabiedrībā.** Piemēram, jaunieši atzina, ka universitāšu civilās aizsardzības kursi, šķietami, tiek pasniegti tikai formāli ar videolekcijām bez aktīvas studentu iesaistes, kā arī pirmās medicīniskās palīdzības apmācības tikai daļai no klātesošajiem studentiem tika pasniegtas klātienē, pārējiem nācās samierināties ar videolekciju formātu. Jaunieši aicināja civilās aizsardzības kursus padarīt pievilcīgākus, interaktīvākus, kā arī primāri: jēgpilnus.
- **Jaunieši, atbildot uz jautājumu par to, kas viņus atturētu no dalības VAD, bija atklāti un norādīja, ka primāri tās ir bailes no nāves kara situācijā, kā arī bailes, ka iebrukuma gadījumā viņi būtu “pirmajās frontes rindās”.** Pārrunājot šīs bailes padziļināti, novērojams, ka jauniešus uztrauc, ka dalība VAD sevī iekļautu tāda veida apstākļus kā Krievijas Federācijas Bruņotajos spēkus, kas nerūpējas par indivīdiem, bet pamet karavīrus nāvei un pakļauj tos nehumāniem apstākļiem. Jaunieši ir negatīvi noskaņoti par to, ka viņi varētu tikt jebkurā dzīves situācijā iesaukti dienestā, tādējādi saskaroties ar nepieciešamību pamest līdzšinējo ikdienas dzīvi.
- **Vairāku jauniešu vidū bija nolasāmas arī bažas, ka 11 mēneši VAD negatīvi ietekmētu viņu nākotnes karjeru un nāktos pazaudēt laiku, ko būtu iespējams veltīt studijām.** Sīkāk pārrunājot tieši šo jautājumu, jaunieši atzinīgi izteicās par ideju, ka būtu iespējams apvienot VAD ar studijām un šādu iespēju spēcīgi atbalstītu, jo tā apvienotu iespēju iegūt civilās aizsardzības prasmes un kalpošanu valstij ar jauniešu karjeras centieniem.
- **Starp citiem iemesliem, kas jauniešus no VAD atturētu, tika minēts, ka finansiālie ieguvumi ir nelieli un šī brīža valsts un reģiona ekonomiskajam stāvoklim nepiemēroti.** Tika minētas arī bažas par apkārtējo attieksmi pret dalību VAD, jo jaunieši ir novērojuši negatīvu un izsmejošu attieksmi pret jauniešiem VAD un zemessardzē, kā arī karavīriem, tāpēc ir bažas, ka plašākā sabiedrībā varētu saskarties ar negatīvu

attieksmi, norādot, ka uzlabojumi nepieciešami visā sabiedrībā, uzlabojot attieksmi pret jaunsargiem, zemessargiem un karavīriem.

- **Jaunieši izrādīja neapmierinātību ar procesu, kādā tika pieņemts Valsts aizsardzības dienesta likums.** Jaunieši atzina, ka, viņuprāt, likums ticis pieņemts lielā ātrumā, līdz ar to pilsoniskajai sabiedrībai, specifiski, jauniešu organizācijām un indivīdiem, kurus šis likums tieši ietekmēs, netika dotas pietiekamas iespējas dot savu ieguldījumu apspriedēs un sniegt komentārus. **Tādejādi novērojama vēlme pēc jauniešu jēgpilnas iesaistes lēmumu pieņemšanā un vilšanās lēmumu pieņēmēju tokenistiskā pieeja jauniešu iesaistē.**
- **Plašākā skatījumā jaunieši atzina, ka viņiem trūkst civilās aizsardzības gatavības un ka Valsts aizsardzības mācība ir bijusi noderīga, bet nepietiekami aptveroša.** Jaunieši norādīja, ka būtu nepieciešama, piemēram, mājaslapa, kurā visaptveroši iekļauti apraksti, kā soli pa solim rīkoties konkrētās krīzes situācijās (ne tikai bruņota konflikta situācijā, bet arī ugunsgrēku, plūdu, elektrības vai sakaru zuduma situācijā), jo nezina, kur šādu informāciju atrast. Jaunieši aicināja padomāt arī par senioru gatavību krīzes situācijām, ne tikai jauniešu, un izrādīja bažas par bumbu patvertņu neesamību Latvijā. Jaunieši vienprātīgi atzina, ka Latvijai jāturpina modernizēt un attīstīt militārās spējas.
- **Vairāki jaunieši atzina, ka, viņu ieskatā, nepieciešams mainīt publisko komunikāciju par VAD. Piemēram, par VAD iespējams runāt nevis kā par apmācību bruņota konflikta situācijām, bet gan visaptverošu krīžu sagatavības apmācību.** Jaunieši norādīja, ka nepieciešama atšķirīga un precīza komunikācija, lai izvairītos no tādām situācijām, kā, piemēram, gadījums, kad jaunietis pēc VAD vēlējās iestāties universitātē, bet netika uzņemts un līdz galam nebija informēts par VAD izgājušo jauniešu uzņemšanas nosacījumiem. VAD būtu arī nepieciešams mācīties no kļūdām, lai jaunieši uzskatāmi redz, ka sistēma tiek nepārtraukti uzlabota, kā arī nepieciešams sniegt papildus bonusus jauniešiem, kas iziet VAD.
- **Jautājumā par nepieciešamību VAD iesaukt sievietes, jauniešu grupas viedoklis nebija vienots:** citi jaunieši to atbalstīja, atsaucoties uz dzimumu līdztiesību un nepieciešamību visiem jauniešiem, ne tikai vīriešiem, iegūt militārās un civilās aizsardzības prasmes; savukārt citi jaunieši neatbalstīja nepieciešamību sievietes iesaukt VAD, norādot, ka šāda iespēja sievietēm jau pieejama brīvprātīgi.

- **Jauniešu viedoklis atšķirās arī diskutējot, vai VAD veicina patriotismu.** Vairāki jaunieši norādīja, ka, obligātā kārtā esot iesauktam VAD, viņu patriotisms nepalielinātos, bet gan mazinātos, jo cilvēkiem ir pretestība pret uzspiestiem procesiem. Citi jaunieši savukārt norādīja, ka VAD, stiprinot jauniešu izpratni par kultūrvēsturiskajiem procesiem un veicinot jauniešu izpratni par valsts spēju sevi un savus iedzīvotājus aizsargāt, veicinās arī patriotismu. Vairāki jaunieši norādīja, ka patriotisms ir individuāls un tādēļ arī VAD radītā piesaiste valstij arī būs individuāla.

Kopumā secināms, ka jauniešiem ir spēcīga vēlme mācīties par civilās aizsardzības procesiem un būt aktīviem valsts aizsardzībā. Daži jaunieši saskata savu lomu valsts aizsardzībā caur VAD, armiju, zemessardzi, jaunsardzi, savukārt citi jaunieši savu pienesumu valstij redz caur izglītību, pilsonisko aktīvismu un pilsoņa pienākumu pildīšanu. Jauniešos novērojama vēlme līdzdarboties arī sava viedokļa paušanā un vēlmē tikt sadzirdētiem diskusijās par jautājumiem, kas saistīti ar valsts aizsardzību. Jaunieši vienbalsīgi atzīst nepieciešamību Latvijai turpināt militāro spēju attīstību un sabiedrības krīžu gatavības veicināšanu, kā arī novērojama valsts aizsardzības sākuma no indivīda līmeņa koncepta internalizācija.

Par Latvijas Apvienoto Nāciju Organizācijas Jauniešu delegātu programmu.

Jauniešu iesaistes un līdzdalības jautājums ANO un citās organizācijās ir ļoti aktuāls, jo jaunieši ir nozīmīga sabiedrības daļa ar viedokli un risinājumiem. ANO ietvaros pastāv ANO jauniešu delegātu programma, kuru ieviešot valstīs, tiek veicināta jauniešu līdzdalība gan savas valsts pārvaldē, gan nodrošināta jauniešu klātbūtne un redzējums ANO diskusijās un procesos. Šādas programmas īstenošana ir katras valsts nacionāls lēmums.

Latvijas ANO Jauniešu delegātu programma ir ieviesta no 2019. gada, tā top ciešā sadarbībā ar Ārlietu ministriju, biedrību “Klubs “Māja” - jaunatne vienotai Eiropai”, Izglītības un zinātnes ministriju, Klimata un enerģētikas ministriju u.c. sadarbības partneriem.

ANO JDP balstās uz ANO vērtību aktualizēšanu Latvijas mērogā starp Latvijas jauniešiem un jauniešu viedokļu apkopošanu, lai tos pilnvērtīgi varētu pārstāvēt ANO formātos.

Par ANO JDP ikgadējo tradīciju ir kļuvusi Nacionāla mēroga konferences organizēšana. Konferencē vienuviet tiek kopoti jauniešus un vadošo tēmu ekspertus, lai kopīgi apspriestu tādus ikdienā svarīgus tematus kā cilvēktiesības, klimata krīze, dezinformācija, kvalitatīva izglītība, starptautiskā drošība un dzimumu līdztiesība. Neatņemama konferences sastāvdaļa ir arī praktiskas darbnīcas (darba grupas), kurās jaunieši var darboties un plānot, kā diskusijā dzirdēto pārvērst darbos.

Starptautiskā mērogā programmu pārstāv Latvijas Jauniešu delegāts ANO. Jauniešu delegāts/-e piedalās augstākā līmeņa ANO pasākumos kopā ar Latvijas valsts delegāciju. Klimata pārmaiņu konference (COP), Ģenerālā asambleja, Augsta līmeņa politiskais forums un ECOSOC forums ir pasaules valstu diskursa sirds un jauniešiem ir dota balss tajā - arī Latvijas jauniešiem.

ANO JDP organizē ne tikai dažādas diskusijas, bet arī citas izzinošas aktivitātes visa gada garumā, kurām var sekot līdz mūsu sociālajos tīklos!

Konference “Nākotne jaunietim” tikusi īstenota Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas valsts programmas 2023-2024. gadam valsts budžeta finansējuma ietvaros.